

METSONLEHTIÄ

Uutiskirje 4 / 2004

Lokakuu 2004

Julkaisijat: Maa- ja metsätalousministeriö ja Ympäristöministeriö

KOKEILTAVILLA UUSILLA SUOJELUKEINOILLA VILKAS KYSYNTÄ

METSO-ohjelmassa kokeiltavilla uusilla metsien monimuotoisuuden suojelun keinoilla on ollut vilkas kysyntä myös kuluneen kesän ajan. Satakunnassa toista vuotta kokeiltavan *luonnonarvokaupan* tiimoilta järjestettiin elokuussa seminaari ja retkeily, jossa pohdittiin mm. kohteille sopivia luonnonhoitotoimia. Luonnonarvokauppa kiinnostaa maanomistajia eniten myös *yhteistoimintaverkostoihin* kuuluvassa Hämeen Metsossa, joka esitteli tarjottuja kohteita tiedotusvälineille syyskuussa järjestetyllä retkeilyllä. Kolmas uusien suojelukeinojen kokeiluhanke, *tarjouskilpailu*, on saanut kolmisenkymmentä tarjousta maanomistajilta. Tarjouskilpailulla alueita pyritään saamaan pitempiaikaiseen suojeluun.

Matkailu, maisema ja luontoarvot puhuttivat Evolla

Yhteistoimintahanke Hämeen Metso järjesti 23. 9. 2004 Evon seudulla tiedotustilaisuuden ja retkeilyn neljälle kohteelle, joiden luontoarvoja maanomistajat ovat tarjonneet suojeltaviksi kokeiluhankkeen puitteissa. Tarjouksia on tullut kaikkiaan parisenkymmentä, ja maanomistajat ovat olleet eniten kiinnostuneita luonnonarvokaupasta. METSON luonnonsuojelubiologisiin kriteereihin perustuvaa luonnonarvokauppaa on viime vuodesta alkaen kokeiltu Satakunnassa, missä se on lähtenyt hyvin käyntiin.

Retkeilyllä esitellyt kohteet edustivat Evon seudulle tyypillisiä harjulehtoja ja muita maisemallisesti kauniita kohteita, joihin metsien monimuotoisuuden lisäksi liittyi mm. matkailuelinkeinon mahdollisuuksia. Retkeilyllä vaihdettiin ajatuksia mm. siitä, voidaanko yhteistoimintaverkostohankkeissa luonnonsuojelubiologiset kriteerit täyttävät varsinaiset monimuotoisuuskohteet yhdistää laajemmaksi, esim. matkailuelinkeinoa palvelevaksi kokonaisuudeksi.

Hämeen Metsossa pyritään tehtyjen tarjousten perusteella neuvottelemaan ensimmäiset sopimukset vielä tämän vuoden kuluessa.

Hämeenlinnan seudun maaseututoimijat ovat ehdottaneet Hämeen Metsoa ns. best practice -hankkeeksi EU:n komission rahoittamaan Original SIN -hankkeeseen. Original SIN etsii ratkaisuja sosiaalisen syrjäytymisen ehkäisemiseen ja määrittelee suuntaviivoja sosiaaliselle hyvinvointipolitiikalle Euroopassa.

Maanomistaja Heikki Hokka esittelemässä yhteistoimintaverkoston retkeilyllä Evolla maisemallisesti kaunista, erämaajärven käsittävää kohtetta, jolla harjoitetaan matkailutoimintaa.

Hämeen Metson internet-sivut: <http://www.metsakeskus.fi/hu/luonnonarvokauppa.htm>

Tarjouskilpailuun runsaasti kohteita

Tarjouskilpailu-kokeiluhanke avattiin viime keväänä kolmella alueella: itäisellä Uudellamaalla, Pohjois-Savossa ja neljässä Lounais-Lapin kunnassa. Koikeilussa pyritään saamaan metsänomistajilta tarjouksia pysyvästä tai pitkäaikaisesta suojelusta.

Syyskuuhun mennessä tarjouksia saatiin kaikkiaan kolmisenkymmentä. Uudeltamaalta saatiin syyskuun alkuun mennessä kaikkiaan kuusi tarjousta. Pohjois-Savosta tarjouksia saatiin 13 ja Lapista 11. Tarjotuista alueista yli kahdellakymmenellä on todettu olevan metsien suojeluun erityisesti kaivattavia luonnonsuojelubiologisten kriteerien mukai-

sia arvoja. Pienimmät alueet ovat vain muutamien hehtaarien kokoisia, mutta joukossa on useita kymmeniä hehtaareita kattavia alueita. Lounais-Lapissa tarjottuihin kohteisiin kuuluu muutama yli sadan hehtaarin alue. Kaikkiaan tarjottuja alueita on noin 900 hehtaaria.

Valtaosaa tarjouksen tehneistä maanomistajista kiinnostaa alueensa rauhoittaminen yksityisenä luonnonsuojelualueena joko pysyvästi tai määräaikaisesti. Määräaikaisuus tuntuu kiinnostavan useimpia maanomistajia. Vain viisi aluetta on tarjottu myytäväksi valtiolle.

Ympäristöministeriöllä on vuonna 2004 käytettävissä 500.000 euroa tarjouskilpailuun tarjottujen alueiden suojeluun. Määräraha jaetaan kokeilussa mukana oleville ympäristökeskuksille lokakuussa ja ensimmäisiin suojelusopimuksiin päästään vielä ennen vuoden loppua.

Luonnonhoitotoimet ja luontoarvot esillä seminaarissa Satakunnassa

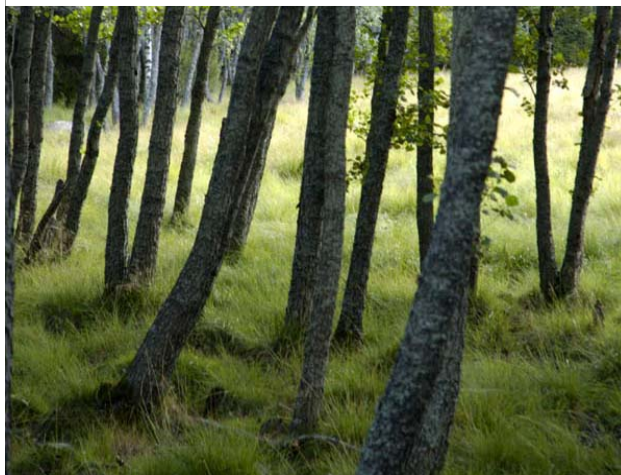
Miten ja millä luonnonhoitotoimilla voidaan edistää parhaiten luontoarvojen säilymistä ja lisääntymistä luonnonarvokaupan kohteilla? Nämä kysymykset olivat esillä seminaarissa ja retkeilyllä, joka järjestettiin luonnonarvokaupasta Satakunnassa elokuun lopulla.

Kohteilla keskusteltiin myös maanomistajien toiveista saada sopimuksen piiriin laajempia yhtenäisiä alueita, vaikka vain osa kohteesta täyttäisi luonnonsuojelubiologiset kriteerit, sekä hoitotoimien sisällyttämisestä sopimukseen omana tai palveluna tehtävänä työnä. Nyt käynnissä olevassa kokeilussa keskitytään luonnonsuojelubiologisten kriteerien mukaisten kohteiden hankintaan.

Luonnonarvokauppaa kehitetään kokeilussa ja sen tuloksia arvioidaan vuonna 2006, jolloin päätetään jatkotoimista. Lisää luonnonarvokaupasta ja sen periaatteista:

www.metsakeskus.fi/lounais/palvelut/luonnonarvokauppa/

MOSSE-tutkimusohjelman väliseminaari 17.-18.11. Hanasaassa - Lisätietoja METSO-www-sivuilla!

Metsälaidunta maankohoamisrannikolla Satakunnassa. Sopimusperustana *luonnonarvokaupassa* oli perinnebiotooppi, jota maanomistaja ylläpitää laiduntamalla alueella lampaita.

METSON SEURANTA: itsearviointit käynnissä, tutkimusrahoitusta haettavana

METSO-ohjelman vaikutusten arviointi tehdään hankkeilta kerättävää itsearviointitietoa, haastatteluja, tutkimustuloksia, tilastotietoa sekä kokeiluhankkeista kertyviä kohde- ja yhteenvetotietoja käyttäen. Ensimmäinen itsearviointi on käynnissä. Siihen osallistuvat kokeiluhankkeissa mukana olevat ja Metsähallituksen METSO-hankkeet. Arviota pyydettiin hankkeen toteutuksesta, monimuotoisuusvaikutuksista ja vastaanotosta eri tahoilla. Ensi arvioiden mukaan METSO-hankkeiden vastaanotto ja vaikutukset näyttävät pääosin myönteisiltä.

METSO-toimenpiteiden pitkäaikaisvaikutuksia arvioidaan seurantaa tukevan MOSSE-tutkimusohjelman tuloksilla sekä malleilla ja skenaarioilla. Metsäntutkimuslaitoksessa on käynnistymässä myös tutkimusohjelma Metsien monimuotoisuuden turvaamisen keinot ja yhteiskunnalliset vaikutukset (TUK). Ympäristöministeriössä on parhaillaan haettavana rahoitusta mm. METSON ekologisten vaikutusten yleisarvioinnin toteuttamiseen sekä yleisarviointia tukeviin erillishankkeisiin. Lisää aiheesta:

www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=98304&lan=FI sekä www.mmm.fi/metsa/seuranta_arviointi/toimintaohjelman_seuranta/seuranta_paivitys_5_2004.htm.

Uutiskirjeen toimitus, kuvat ja taitto: Ahti Kotisaari/ Green Solutions

METSO-ohjelman internet-sivut: www.mmm.fi/metsa tai www.ymparisto.fi/metsa